

» te omnis caro veniet¹. » Item, ex operibus Legis non justificabitur omnis caro². Quod apertius alio loco dixit : « Ex Lege nemo justificabitur³. » Itemque alio : « Non » justificatur homo ex operibus Legis⁴. » Ita ergo dixit : Omnis caro : ac si diceret : « Omnis homo. » Sic itaque dictum est : « Verbum caro factum est : » ac si diceretur : Verbum homo factum est : Verumtamen isti cum ejus solam humanam carnem velint intelligi hominem Christum, non enim negabunt hominem, de quo apertissime dicitur : « Unus mediator Dei et hominum homo Christus » Jesus⁵ : » miror quod nolint consentire, propter hanc humanam quomodocumque naturam dici potuisse : « Pater major me est⁶ : » non propter illam de qua dictum est : « Ego et Pater unum sumus⁷. » Quis enim ferat, si quantuscumque homo dicat : « Ego et Deus unum sumus? » Et quis non accipiat ; si homo dicat, Deus major me est? Quale illud est quod ait beatus Joannes : « Major est Deus » corde nostro⁸. »

VIII. Item dicunt : « Is qui voluntate et præcepto Patris totam dispensationem adimplevit, voluntate et præcepto Patris corpus suum a mortuis suscitavit : et cum ipso corpore, ut pastor cum ove, et sacerdos cum oblatione, et rex cum purpura, et Deus cum templo, a Patre assumptus est in gloriam. » Quærendum est ab eis qui ista dicunt, qualem ovem pastor reportaverit Patri. Si enim caro sine anima est quam reportavit, quid est ovis ista nisi terra sine sensu, quæ nec agere gratias potest? Quia sine anima caro quid potest?

IX. Item sequuntur et dicunt : « Is qui voluntate Patris descendit et ascendit, voluntate et præcepto Patris sedit ad dexteram ejus, audiens Patrem sibi dicentem :

¹ Psal. lxxiv, 3. — ² Rom. iii, 20. — ³ Gal. iv, 11. — ⁴ Id. ii, 16. — ⁵ I Tim. ii, 5. — ⁶ Joan. xiv, 28. — ⁷ Id. x, 30. — ⁸ I Joan. iii, 20.

« Sede ad dexteram meam, donec ponam inimicos tuos » scabellum pedum tuorum¹. » Is qui voluntate et præcepto Patris sedit ad dexteram ejus, is voluntate et præcepto Patris in consummatione sæculi venturus est, Apostolo vociferante et dicente : « Et ipse, inquit, Dominus in » jussu, in voce Archangeli, et in tuba Dei descendet de » cœlo². » Is qui voluntate et præcepto Patris veniet, voluntate et præcepto Patris judicaturus est totum mundum in æquitate, et redditurus singulis secundum fidem et opera sua, sicut ipse ait : « Pater judicat neminem, sed » omne judicium Filio dedit. » Item, « Sicuti audio, » judico, et judicium meum verum est, quia non quæro » voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui me misit³. » Unde et in judicando Patris præsentiam præponit, et suam divinam dignitatem et potestatem secundam postponit, dicens : « Venite benedicti Patris mei⁴. » Ergo justus judex est Filius : judicantis vero honor et auctoritas, Patris imperiales leges : sicut et Spiritus sancti officiosa advocatio et consolatio, Unigeniti Dei justis iudicis est dignitas. Jam quæ superius respondimus, etiam adversus ista similiter valent. Quod enim voluntati et præcepto Patris obediens est Filius, nec in hominibus demonstrat diversam imparemque naturam, patris præcipientis, et filii obedientis. Huc accedit quod Christus non tantum Deus est, qua natura æqualis est Patris ; sed etiam homo, qua natura major est Pater, cujus etiam non solum Pater, verum et Dominus est. Nam inde est et illud propheticum : « Dominus dixit ad me, Filius meus es tu⁵. » Ibi est quippe inferior substantia qua Pater major sit, et servi forma cui dominus sit. Hæc autem forma humanitatis ejus, quam manente forma divinitatis accepit, ut in simi-

¹ Psal. cix, 1. — ² I Thess. iv, 15. — ³ Joan. x, 41. — ⁴ Matth. xxv, 34. — ⁵ Psal. ii, 7.

litudinem hominum fieret et habitu inveniretur ut homo ¹, in iudicio quoque apparebit, quo vivos et mortuos iudicabit. Ideo dictum est de Patre, quod « Non iudicabit » quemquam, sed omne iudicium dedit Filio ². » Formam namque in Christo filii hominis tunc ab eo iudicandi videbunt impii, de quibus dictum est : « Videbunt in quem » confixerunt ³. » Dei vero formam in eodem ipso Christo, qua æqualis est Patri, utique non videbunt. Unde Prophetia præcessit : « Tollatur impius, ut non videat claritatem Domini ⁴. » Quia et ad hoc pertinet : « Beati mundi » corde, quoniam ipsi Deum videbunt ⁵. » Denique hoc apertissime testatur, ubi dicit : « Potestatem dedit ei iudicium facere, quoniam filius hominis est ⁶. » Non ergo quoniam Filius Dei est; nam secundum hoc cœterna illi cum Patre et una eademque potestas est : sed quoniam filius hominis est, quod esse cœpit ex tempore, ut potestas ei daretur in tempore. Quod non ita dicitur, tanquam eam sibi et ipse non dederit, id est, naturam in se humanam non dederit potestatem illa quæ in eo natura divina est : absit hoc credere. Quomodo enim aliquid faceret Pater, nisi per Unigenitum Filium? Nec sine Spiritu sancto, quia inseparabilia sunt opera Trinitatis. Ac per hoc quod potestatem Filio dedit quoniam filius hominis est, per eundem ipsum ipsi dedit quoniam Filius Dei est. « Omnia enim per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil ⁷. » Sed honorifice et competenter tribuit Patri quod etiam ipse facit ut Deus; quia de Patre est Deus. Ipse namque Deus est de Deo : Pater autem Deus, sed non de Deo.

« Audivit, inquit, a Patre : sede ad dexteram meam ⁸, et ideo sedit ad dexteram Patris : » tanquam paterna

¹ Philip. 11, 7. — ² Joan. v, 22. — ³ Zach. 12, 10; Joan. 19, 37. — ⁴ Isai. xxvi, 10. — ⁵ Matth. v, 8. — ⁶ Joan. v, 27. — ⁷ Id. 1, 3. — ⁸ Psal. cix, 1.

jussione, non etiam sua id fecerit potestate. Hoc quidem nisi spiritualiter acceptum fuerit, Filio Pater ad sinistram erit. Quid est autem Patris dextera, nisi æterna illa ineffabilisque felicitas, quo pervenit Filius hominis etiam carnis immortalitate percepta? Nam si ita ut manum Dei Patris, non secundum lineamenta corporis quæ in Deo non sunt, sed secundum effectivam virtutem sapienter et fideliter cogitemus, quid intelligemus, nisi ipsum Unigenitum per quem facta sunt omnia? De quo etiam Propheta dixit : « Et brachium Domini cui revelatum est ¹? » Quomodo autem Filius audit Patrem, quomodo dicuntur a Patre multa verba unico Verbo, quomodo transeunter loquitur ei quem stabiliter loquitur, quomodo aliquid temporaliter ei dicit in quo sibi cœterno jam erant omnia quæ congruis quibusque temporibus dicit, quis hæc audeat quærere, quis valeat invenire? Et tamen, « Dixit » Dominus Domino meo : Sede ad dexteram meam ² : » Et quia dictum est, ideo factum est. Hoc ergo jam erat in Verbo, quod Verbum caro factum est ³. Et quia in Verbo ante carnem jam erat veraciter, ideo in carne completum est efficaciter : quia in Verbo jam erat sine tempore, ideo in carne completum est suo tempore. In qua carne ascendit in cœlum, qui de cœlo non recessit etiam cum inde descendit; et in qua sedet ad dexteram Patris brachium Patris; et in qua descendurus est ad iudicium, « In » jussu, in voce Archangeli, et in tuba Dei ⁴. »

Ubi illi minorem volunt videri Filii potestatem, quia in jussu dictus est descendurus. Sed quærendum est ab eis, jussu cuius. Si Patris, interrogandi sunt iterum, quibus temporalibus verbis jubeat Pater æterno suo Verbo ut descendat de cœlo. Siquidem ipsa Dei jussio quæ fiet in tempore suo, jam erat ante omnia tempora in ipso Dei

¹ Isai. xxxiii, 1. — ² Psal. cix, 1. — ³ Joan. 1, 14. — ⁴ 1 Thess. iv, 15.

verbo. Quod si Filius Dei per hoc quod filius hominis est, descendet de cœlo : ergo per hoc quod Verbum est, per ipsum jubetur ut descendat de cœlo. Nam si non per ipsum Pater jubet, non ergo Pater per suum Verbum jubet : aut aliud erit Verbum per quod jubeatur unico Verbo. Et miror si jam illud unicum erit, si et aliud erit. Factæ sunt quidem Patris ad Filium quædam etiam temporaliter voces, sicut de nube sonuit : « Tu es Filius meus dilectus ¹ : » non tamen ut Filius unigenitus per illas aliquid disceret; sed hi potius quos ita oportebat audire. Ac per hoc etiam ille transeuntium verborum sonus non sine Filio factus est Filio : alioquin non omnia per ipsum facta sunt. Sed numquid, cum jubebitur ut descendat de cœlo, talibus sonis et vocibus opus erit, quibus Filius paternam noverit voluntatem? Absit hoc credere. Quidquid ergo illud erit quod fieri oportebit ad Filium, non faciet Pater nisi per eundem filium. Ad ipsum scilicet, quia Filius hominis est et factus est inter omnia. Per ipsum autem, quia Filius Dei est et per illum fiunt a Patre omnia. Si autem quod dictum est : « In jussu, in voce » Archangeli ²; » ipsius Archangeli jussum volunt intelligi, sicut verba ipsa videntur sonare : quid eis restat, nisi ut Angelis etiam minorem dicant unigenitum Filium, quorum jussis obedire perhibetur, si jubente minor est cui jubetur? Quamvis quod dictum est : « In jussu, in voce » Archangeli : » possit etiam sic intelligi, ut ipsa vox Archangeli jussu Dei fieri accipiatur, id est, ut Angelus qui tuba Dei esse intelligendus est, a Domino Deo jubeatur emitte vocem suam, quod inferiori creaturæ necessarium erit audire, cum Filius Dei descendet de cœlo. Ipsa est enim tuba de qua dicit alio loco : « Canet enim tuba, et mortui resurgent incorrupti ³. »

¹ Matth. III, 17; Marc. I, 11. — ² I Thess. IV, 15. — ³ I Cor. XV, 52.

Dixit ergo Filius : « Sicut audio, judico ¹ : » sive ex humana subjectione, quia et Filius hominis est, sive secundum illam incommutabilem simplicemque naturam, quæ sic est Filii, ut tamen ei de Patre sit : in qua natura non est aliud audire, aliud videre, aliud esse; sed quod est esse, hoc audire, hoc videre. Unde ab illo ei est audire et videre, a quo illi est ipsum esse. Nam et illud quod alibi ait : « Non potest Filius a se facere quidquam nisi quod » viderit Patrem facientem ², » multo est ad intelligendum difficilius quam hoc quod isti posuerunt, ubi dixit : « Sicut audio, judico. » Si enim non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem, quomodo poterit judicare, si Patrem non viderit judicantem? Sed Pater non judicat quemquam; omne quippe iudicium dedit Filio. Judicat ergo Filius, accepto a Patre, non aliquo, sed omni iudicio; quamvis Patrem non videat judicantem, quia ille neminem judicat. Quomodo igitur non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem, cum judicet, nec Patrem videat judicantem? Non enim ait : Non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod audierit Patrem jubentem : sed, quod viderit Patrem facientem. In ista intendant, ista cogitent, ista considerent; et eorum quodam modo, quantum fieri potest, excarnetur intentio, qui carnalibus cogitationibus moluntur unam Trinitatis eandemque naturam et substantiarum separare distantia, et potestatum gradibus ordinare. Ideo enim dictum est, quod non faciat aliquid Filius a se, quia non est a se : et ideo quidquid facit, Patrem videt facientem; quia videt ex ipso faciendi se habere potentiam, ex quo se videt existendi habere naturam. Et quod ait, se non posse, non deficientis est, sed in eo quod de Patre natus est permanentis; tamque lau-

¹ Joan. V, 30. — ² Ibid. 19.

dabile est omnipotentem non posse mutari, quam laudabile est quod omnipotens non potest mori. Posset enim Filius facere quod non vidisset Patrem facientem, si posset facere quod per illum non facit Pater: hoc est, si posset peccare, neque naturæ immutabiliter bonæ, quæ a Patre genita est, convenire. Hoc autem quia non potest, non deficienter non potest, sed potenter.

Eadem namque sunt opera Patris et Filii, non quod Filius sit idem ipse qui Pater est; sed quia nullum opus est Filii, quod non per eum Pater facit; nec ullum Patris, quod non per Filium simul facientem facit. « Quæcumque enim Pater facit, hæc eadem Filius similiter facit¹. » Evangelica est et ista sententia, Filii ipsius consequenter ore prolata. Non sunt ergo alia Filii, et alia Patris opera, sed hæc eadem: nec dissimiliter fiunt a Filio, sed similiter. Cum autem non alia similia, sed hæc eadem fiant a Filio quæ fiunt a Patre, quid est, similiter, nisi non dissimili facilitate, non dissimili potestate? Si enim hæc eadem quidem ambo faciunt, sed alter altero facilius et potentius, non utique similiter ea facit Filius. Cum vero et hæc eadem et similiter, profecto nec alia sunt Filii quam Patris opera, nec operantium est diversa potentia. Nec utique sine Spiritu sancto: neque enim a faciendis amborum operibus ullo modo amborum separabitur Spiritus. Miro itaque eodemque utique divino modo ab omnibus fiunt opera omnium, ab omnibus etiam singulorum. Nam omnium opera sunt cælum et terra omnisque creatura. De Filio quippe dictum est: « Omnia per ipsum facta sunt². » Quis autem ab Spiritu sancto audeat alienare opera quarumlibet creaturarum, quem cernit operari dona sanctorum, de quibus scriptum est: « Omnia autem hæc operatur unus atque idem Spiritus³. »

¹ Joan. v, 19. — ² Id. 1, 3.

» tus, dividens propria unicuique prout vult⁴? » Postremo cum sit Christus Dominus omnium et super omnia Deus benedictus in sæcula⁵; quid ex omnibus negari potest etiam Spiritus sancti opus, qui est ipsum Christum in utero virginis operatus? Cum enim Angelo futurum partum sibi nuntianti virgo dixisset: « Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco³: » responsum accepit: « Spiritus sanctus superveniet in te. » Singulorum autem opera dicuntur, quæ ad unamquamque eorum manifestantur pertinere personam. Sicut natus ex virgine non nisi Filius⁴: et vox de nube: « Tu es Filius meus dilectus⁵, » ad solius personam pertinet Patris: et specie corporali, sicut columba, solus apparuit Spiritus sanctus. Tamen et illam carnem solius Filii, et illam vocem solius Patris, et illam speciem solius Spiritus sancti, universa Trinitas operata est: non quod invalidus sit unusquisque eorum, sine aliis quod operatur implere; sed non potest operatio esse divisa, ubi non solum æqualis est, verum etiam indiscreta natura: ita ut cum tres sint, et eorum singulus quisque Deus sit, tres tamen dii non sint. Nam et Pater Deus est, et Filius Deus est, et Spiritus sanctus Deus est: nec Filius idem qui Pater est, nec idem Spiritus sanctus qui aut Pater aut Filius; sed Pater semper Pater; et Filius semper Filius, et amborum Spiritus nunquam cuiquam eorum aut Pater aut Filius, sed semper utriusque Spiritus: universa tamen Trinitas unus est Deus. Quis itaque neget, non Patrem, non Spiritum sanctum, sed Filium ambulasse super aquas? Solius enim Filii caro est, cujus carnis illi pedes aquis impositi et per aquas ducti sunt. Absit autem ut hoc sine Patre fecisse credatur; cum de suis operibus universaliter dicat: « Pa-

¹ 1 Cor. xii, 11. — ² Id. viii, 6; Rom. ix, 5. — ³ Luc. 1, 34. — ⁴ Matth. iii, 17, et Marc. 1, 11. — ⁵ Matth. xiv, 25.

» ter autem in me manens facit opera sua¹ : » aut sine Spiritu sancto, cum similiter opus sit Filii, quod eiciebat dæmonia; illius quippe carnis ad solum Filium pertinentis lingua erat, qua imperabatur dæmonibus ut exirent: et tamen dicit: « In Spiritu sancto eicio dæmonia². » Item quis nisi solus Filius resurrexit? Quia solus mori potuit, qui carnem habuit: et tamen ab hoc opere, quo solus Filius resurrexit, non erat Pater alienus, de quo scriptum est: « Qui suscitavit a mortuis Jesum³. » An forte se ipse non suscitavit? Et ubi est quod ait: « Solvite » templum hoc, et triduo suscitabo illud⁴? » Et quod potestatem se habere dicit ponendi et iterum sumendi animam suam⁵? Quis autem ita desipiat, ut putet Spiritum sanctum resurrectionem hominis Christi non cooperatum, cum ipsum hominem Christum fuerit operatus?

Est in homine simile quiddam, quamvis nequaquam illius Trinitatis, quæ Deus est, excellentiæ comparandum: ille enim Deus est, ista creatura: habet tamen aliquid et ista, ubi qualicumque modo id quod de illa ineffabili Dei natura dicitur, possit intelligi. Neque enim frustra non est dictum; « Faciamus hominem ad imaginem tuam, » tanquam Pater Filio loqueretur; aut, ad imaginem meam: sed dictum est: « Ad imaginem nostram⁶. » Quod ex persona ipsius Trinitatis rectissime accipitur. Tria itaque ista in hominis anima cogitemus, memoriam, intelligentiam, voluntatem: ab his tribus fit omne quod facimus. Et cum tria ista bene recteque sese habent, bonum et rectum est omne quod facimus; si nec memoriam decipiat oblivio, nec error intelligentiam, nec iniquitas voluntatem. Ad Dei quippe imaginem sic reformamur. Omne igitur opus nostrum, ab his tribus fit: nihil enim agimus, quod non

¹ Joan. xiv, 10. — ² Matth. viii, 32. et xii, 28. — ³ Gal. i, 1. — ⁴ Joan. ii, 19. — ⁵ Id. x, 28. — ⁶ Gen. i, 26.

hæc tria simul agant. Deinde cum de singulis loquimur, etiam quod ad singula pertinet ab omnibus agitur. Neque enim sermonem quem de sola memoria facimus, memoria sola facit: sed intelligentia voluntasque cooperantur eum, quamvis ad solam memoriam pertinentem. Hoc et de duobus cæteris videre facillimum est. Nam quidquid de se ipsa intelligentia loquitur, sine memoria et voluntate non loquitur: et quidquid de se ipsa voluntas dicit aut scribit, sine intelligentia memoriaque non facit. Quatenus sint autem ista similia, et rursus quantum dissimilia illi incommutabili Trinitati, quæ Deus est, longum est enucleatissime disputare. Sed ideo tantum hoc commemorandum putavi, ut etiam de ipsa creatura aliquid adhiberem: unde isti, si possunt, intelligant, quam non sit absurdum quod de Patre et Filio et Spiritu sancto dicimus, inseparabilia fieri ab omnibus opera, non solum ad omnes, verumetiam ad singulos pertinentia.

Sicut audit ergo Filius, iudicat; sive quia et filius hominis est; sive quia non de se ipso est, sed Verbum Patris est. Quod enim nobis est, cum audimus, verbum accipere; hoc illi est a Patre Verbum esse. Quoniam sic dici potest Pater dedisse Filio Verbum, hoc est, ut Verbum sit; quemadmodum dicitur dedisse Filio vitam, hoc est, ut vita sit. Ipse namque ait: « Sicut habet Pater vitam » in semetipso, sic dedit Filio habere vitam in semetipso¹. » Non utique ut aliud sit ipse, aliud vita quæ in ipso est, sed ut eadem vita sit idem ipse. Sicut nec Pater aliud est quam vita quæ in ipso est: sed eam Filius Patri non dedit, quia Patrem non genuit: dedit autem Pater Filio vitam, gignendo eum vitam, sicut est etiam ipse vita. Non autem sic genuit Verbum tanquam et ipse sit Verbum. Vitam quippe cum dicimus, potest esse de nullo alio, sicut

¹ Joan. v, 26.

est Patris vita, vel quod expressius dicitur, Pater vita, cui de alio non est ut sit: cum vero dicitur Verbum, nullo modo potest nisi alicujus intelligi, et illius utique de quo est. Non itaque sicut est Filius Deus de Deo, lumen de lumine, vita de vita; ita dici potest Verbum esse de Verbo: quoniam solus et Verbum; est sicut Patri proprium est generare Verbum, ita Filio proprium est esse Verbum. Et ideo «sicut audit judicat;» quia sicut genitum est Verbum, ut idem Verbum sit veritas, ita secundum veritatem judicat.

«Et judicium ejus utique justum est; quia non quærit voluntatem suam, sed voluntatem ejus qui eum misit.» Hoc enim dicens, ad illum hominem voluit referre intentionem nostram, qui voluntatem suam quærendo, non ejus a quo factus est, non habuit justum judicium de se ipso, sed justum judicium habitum est de ipso. Ipse quippe faciens voluntatem suam, non Dei, moriturum se esse non credit: sed hoc judicium ejus non justum fuit. Denique fecit, et mortuus est; quia judicium Dei justum est. Quod judicium facit Dei Filius non quærendo voluntatem suam, cum sit etiam hominis filius: non quia ipsius in judicando nulla voluntas est; quis enim hoc insipientissimus dixerit? sed quia non ita est voluntas ejus propria, ut sit a voluntate Patris aliena. Hæc isti si cogitarent, non carnalibus cogitationibus sic Trinitatis potestates vel officia gradibus imparibus ordinarent, ut tanquam tres homines inæqualis ac dissimilis dignitatis facerent, tanquam imperatorem Patrem, judicem Filium, advocatum Spiritum sanctum. Secundum quas enim judicat Filius, velut imperiales leges, Patris esse asserunt: in quibus honorem et auctoritatem Filii constituunt judicantis: officiosam vero advocationem et consolationem Spiritus sancti ad dignitatem judicis, hoc est, Dei unigeniti perti-

nere: tanquam judicis sit dignitas, quod habeat advocatum; sicut imperatoris est dignitas, quod secundum suas imperiales leges judicaturum judicem mittit. Qua sua cogitatione carnali, tamen naturæ diversitatem, de qua inter nos et ipsos maxima quæstio est, in his tribus personis demonstrare non possunt. Cum enim ad humanos mores ista referunt, et ab humani generis consuetudine quam cogitando possunt capere non recedunt; (animalis enim homo non percipit quæ sunt Spiritus Dei¹;) quid aliud nos admonent, nisi quia et imperator et judex et advocatus homines sunt? Proinde judex imperatore etiamsi potestate minor est, non minus homo est. Nec minus quam judex homo est advocatus, etiamsi officio videtur judici esse subjectus. Patris ergo et Filii et Spiritus sancti, etiam si disparem cogitant potestatem, naturam saltem confiteantur æqualem. Quid quod eos deteriore etiam quam humana est, conditione confingunt? Fieri enim potest in rebus humanis, ut qui judex fuerit, etiam imperator fiat: hoc isti in illa Trinitate nec imperatoris unico Filio præstare dignantur. Quod si forte ex humani juris vel consuetudinis formula, majestatis crimen etiam in filio nimium reformidant, advocato certe puto quod concedere debeant, ut ad judiciariam potestatem aliquando perveniat. Nec hoc quidem volunt. Deterior ergo est, quod absit, in illa Trinitate, quam in generis humani mortalitate conditio.

Porro Scriptura sancta, quæ istos divinos actus non differentia potestatum, sed operum ineffabilitate metitur, advocatum nostrum etiam ipsum judicem novit, dicente apostolo Joanne: «Si quis peccaverit, advocatum habemus ad Patrem Jesum Christum justum².» Quod etiam ipse significat ubi dicit: «Rogabo Patrem, et alium ad vocatum dabit vobis³.» Neque enim esset Spiritus sanctus

¹ 1 Cor. II, 14. — ² 1 Joan. II, 1. — ³ Joan. XIV, 16.